

К 374/С 77

120000868082

100
ГОДИНИ
НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ
“ВЪЗРАЖДАНЕ”

с. ЩРЪКЛЕВО , обл. Русе

НАЧАЛО

Около 1899 г., според неофициални данни, са били сложени наченки на читалището, което според летописните бележки на г-р Атанасов се е наричало „Просветителска дружба“. Едва в началото на 1906 г. група жители, между които повечето учители, се събират да разменят мисли за основаване и узаконяване на читалището. Изработен е устав, който е утвърден със заповед от Министерството на народното просвещение, №2788 от 11.12.1906 г. Наименованието на читалището се е променило на „Приятно забавление“. Последвалите няколкогодишни войни, в които щръклеванци дават 100 жертви, са причина дейността да затихне. Първият опит тя отново да се възроди става през 1921 г. Читалището носи името „Просвета“. В летописната книга с почерка на Димитър Добрев, редактор на първия и единствен селски литературен вестник „Светлоструй“, е записано: „Младежите са работили като културно-просветна група „Просвета“.

КЪМ ВЪЗХОД

Възходът на читлището през 30-те години се дължи на Жеко Парашкевов, несменяем председател на читалището осем години, създател на театралната група „Сълза и Смях“ и Народен университет. Населението дава помощ в натура и се създава фонд за построяване на читалищна сграда, абонаментът е разширен. Представят се пиесите „Многострадална Геновева“, „Борислав“ от Иван Вазов, „Люти клетви“ от Стефан Савов, „Вражалец“, „Скакалци“, „Златна мина“ и „Големанов“ от Ст. Л. Костов, дори „Майстори“, от Рачо Стоянов. Щръклевското читалище придобива авторитет на културен институт, необходим за селото.

ПРИЗНАНИЯ И НАГРАДИ

Дълги години читалищно - библиотечна работа и художествена самодейност са своеобразна школа за възпитаване на естетически вкус, стремеж към знания, на хармония, ритмика и изящество. Библиотечната дейност е концентрирана в три отдела: заемна за възрастни, детски отдел и отдел „Изкуство“. Фондът на библиотеката наброява 18 200 библиотечни единици. Ежегодно в библиотеката се получават 26 периодични издания, главно от дарения. Новопостъпилата литература е оскъдна, тъй като финансовите средства са ограничени и разчитаме главно на дарители. Броят на читателите е 500, а посещенията са 15 000, раздадените библиотечни материали са 20 000 единици.

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868082

Художествената самодейност намира израз в изградените към читалището състави - Фолклорна певческа група, младежка група „Доили“, сатиричен състав, състав за стари градски песни, детски танцов състав, детска група „Лазарка“, детска коледарска група и детска вокална група. Събрани са и съхранени стотици песни от родния край, които постоянно присъстват на читалищната сцена, на фестивалните подиуми, на фолклорните събори в Копревщица, Русе, Рожен., „Пирин пее“, Старопланински събор - Велико Търново.

Възстановени са повече от 20 празници и обичаи, три от които са филмирани и излъчени по националната телевизия: „Варден квас“, „Тодоров ден в Щръклево“ и „Иириконе“. Фолклорните групи са носители на много награди, между които златни и сребърни медали от Копривищица, Рожен и Велико Търново, два пъти носители на приза „Златната гъдулка“ и десетки грамоти. През своята 99-годишна дейност читалище „Възраждане“ подготви над 700 деца в музикалните школи, 100 в новосъздадената езикова школа. През 2001 г. стартира Детски фолклорен фестивал „Родна сила“ с над 300 участника от русенския регион и румънски народни фолклорни състави. За активна народополезна дейност и във връзка със седемдесетата годишнина читалището е носител на орден „Кирил и Методий“ - първа степен и във връзка със седемдесет и петата годишнина - орден „Червено знаме на труда“.

През 2006 г. детският отдел на библиотеката навърши 24 години. Толкова години те си имат свое царство - само с детско-юношеска литература и място за детски контакти. А в това време на компютри и аудиовизуална техника те си го палят, защото там те развиват своите таланти и активизират творческите си изяви. С помощта на щръклевската поетеса Мара Девия и русенската поетеса Надежда Радева за пет години се издадоха пет детски стихосбирки: „Китка светлоструйна“, „Светулка“, „Звездичка“, „Да бъдеш себе си“ и „Фонتان от любов“. Книжките са илюстрирани от Стефка Камбурова също щръклевчанка. Само доброта владее душите на тези деца.

НАСТОЯЩЕ

През 2002 год. читалище „Възраждане“ стана партньор на проект „Гражданско развитие чрез мрежата на читалищата“, а през 2003 год. спечели два проекта, подкрепени и финансирани от Министерството на Културата, програмата МАТРА на правителството на Холандия и Американската агенция за международно развитие.

Първият проект „Консултантски център по селско стопанство“ е на стойност 16 200 лв. и цели стимулиране, развитие и създаване на условия за стартиране на малък бизнес. На създаденото опитно поле на площ от 50 дка собствена земя се отлежда и реализира продукция от корианзър. Читалище „Възраждане“ разполага с модерна материална база - съвременно оборудване и техника: персонален компютър, принтер, скенер и копирна машина. Вторият проект на стойност 2 500 лв. се реализира по схемата на безвъзмездно финансиране на спешни ремонт и изграждения санитарен възел е вече факт. Служителите приемат предизвикателствата на новото време, което ги прави по гъвкави, по уверени в полза на експериментирането. В началото на 2005 г. читалището стана партньор на фондация „Читалища“, когато съвместно реализирахме проекта „В Европа без граници“. Под ръководството на изп. директор г-жа Емилия Лисичкова в с. Щръклево се проведе дискусия с 23 млади хора до 25 год. Събитието беше филмирано и излъчено по Националната телевизия. Също през 2005 г. читалището спечели проект „Равни възможности“ на холандската фондация „ЛАЛЕ“. Оборудва се център за работа с хора в неравностойно положение - тук те ще ползват много безплатни услуги: ползване фонда на библиотеката, интернет, копирни и известно количество административни услуги. Отново по преценка и препоръка на Министерството на културата започнахме работа по нов проект: „Читалищата - информационни посредници в селските райони“. Решаваща роля в мобилизирането, подкрепата и активизирането на читалищните работници в осъществяването на всички тези отговорни задачи има читалищното настоятелство. То е коректива, критиката и фактора за стимулиране на творческите идеи и таланти.

Експозицията на музейна сбирка „Светлоструй“ с. Щръклево, отразява културно - просветните традиции на селото, дейността на читалището, дейността на Съюза на писателите от провинцията и делото на Димитър Добрев - основател, създател и редактор на издания в миналото литературен вестник „Светлоструй“ - единствен по рода си в провинцията.

Като секретар - бирник в общината, Димитър Добрев със собствени средства издава и редактира от м. април 1928 г. до м. април 1941 г. уникалният вестник „Светлоструй“.

Дълги години Димитър Добрев е изтъкнат читалищен деец и заедно с писателя Петър Стъпков през 1934 г. са създатели на Съюза на писателите в провинцията, на който Димитър Добрев е секретар 8 години.

Плод на перото на Димитър Добрев са над 20 книги, есета, стихопроза, разкази, биографични очерци, мемоари, приказки.

През 13 - годишният период на вестник „Светлоструй“, трайни следи са оставили писателите Елисавета Багряна, Йосиф Петров, Радой Ралин, Петър Диневков, Антон Страшимиров, Николай Райнов, Мария Грубешлиева, Стоян Ц. Даскалов, Богомил Райнов, проф. Асен Златаров, Александър Геров, Георги Караславов, Димитър Полянов, Пантелей Зарев, Николай Хрелков, Никола Ракитин и много други.

На 10 април 1941 г. излиза последният брой. Вестникът е спрял по политически причини.

След 1944 г. Димитър Добрев прави няколко неуспешни опита за възстановяване издаването на вестник „Светлоструй“.

През 60-те години Димитър Добрев работи за изграждането на музейна сбирка. В началото тя е била изградена на три отдела - етнографски отдел, картинна галерия и литературна сбирка. През 1981 г., след като дарява всички свои материали за основен фонд, свързани с развитието на вестника, музейната сбирка изцяло е профилирана в литературна сбирка. Димитър Добрев умира на 3 май 1985 г.

Голяма роля в изграждането на музейната сбирка има поетът Веселин Тачев - дългогодишен читалищен деец и личен приятел на Димитър Добрев. Именно Веселин Тачев сложи началото на литературен конкурс „Светлоструй“ за млади автори от провинцията. Тази година се проведе осмият литературен празник.

Съществуващата музейна сбирка „Светлоструй“ в с. Щърклево е съкровищница на провинциалната културна мисъл в страната. Запазените документи и експонати са повод за заслужена гордост на община Иваново и с. Щърклево.

ВЪЗРАЖДАНЕ, ОПАЗЕНО В НАРОДНАТА ПАМЕТ

Хронологична справка

Събития, гостувания, чествания

1899 год.

Според летописните бележки на д-р Атанасов са били сложени наченки на читалището, което се е наричало „Просветителско сдружение”

1906 год.

В началото на годината група жители, между които повечето учители се събират да разменят мисли за основаването и узаконяването на читалището. Изработен и устав, който е утвърден със Заповед на Министерството на народното просвещение №2788 от 11.12.1906 год. Наименованието на читалището се е променило на „Приятно забавление”

=====

Последвалите няколкогодишни войни, в които Църклевчани дават 100 души жертви са причина дейността да затихне. Първият опит тя отново да се възроди става през 1921 год. Читалището носи името „Просвета”. Думи на Димитър Добрев: ”Младежите са работили като културно-просветна група „Просвета”

1927 год.

Общото събрание на 18.12.1927 гад. е последното на ч-ще „Приятно забавление” Приет е нов устав, типов за цялата страна и по предложение на Димитър Добрев читалището се преименува на читалище „Възраждане”. На същото събрание Димитър Добрев предлага да издава вестник „Светлоструй” и за набиране на средства във фонд „Постройка на читалище”

1928 год.

1928 – 1941 година се издава единствения селски литературен вестник „Светлоструй” под редакцията на църклевчанина Димитър Добрев.

1961 год.

Населението дава помощ в натура и е построена новата читалищна сграда.

1965 год.

Среща с творческия колектив на филма „На всеки километър”

30.X. – Открита единствената музейна сбирка на литературно издание „Светлоструй“

1970 год.

2.III. – Проведена читателска конференция с присъствието на ген.Бураджиев – жив герой от книгата на Митка Гръбчева „В името на народа“

30. X. – Читателска конференция на тема „Хайтов в българската литература“ с присъствието на Николай Хайтов

1971 год.

3.III. – Среща с генерала от запаса Боян Михнев

1972 год.

27.I. – Среща с писателя Добри Жотев

VI. – В читалищната сграда е проведена среща с Подор Живков и Николае Чаушеско.

1973 год.

24.V. – Среща с писателите Димитър Добрев и Димитър Тундов

1974 год.

24.V. – В киносалона се провежда среща със 70-годишния юбиляр и основател на в-к „Светлоструй“ Димитър Добрев. Гости на селото са писателите- светлоструйци Димитър Тундов, Петър Стъпов, Евтим Евтимов, Паулина Станчева, Николай Стайков, Велин Вълков, Иван Цачев, Иван Коларов. – Спомени за Димитър Добрев разказва Проф. Георги Веселинов.

24.X. – Среща с писателя Добри Жотев и брата на Петър Киряков, Ангел Киряков. Гост бе и Кънчо Бакалов – Председател на Окръжен съвет за култура.

1975 год.

10.IV. – Вечер на фронта с гост Ген.Стойчев – участник в Отечествената война.

8.V. – Общоселско тържество за откриване паметната плоча на Васил Дичев. Гост Димитър Дъбрев.

18.X. – В салона на читалището се проведе среща със светлоструйците

Венко Марковски, Тенчо Стоев, Добри Жотев, Лиляна Михайлова, Коста Странджев, Кирил Масларски. Разказаха спомени и раздадоха автографи с техни книги.

1976 год.

I – II Дни на военно-патриотичната литература

- 18.II. - Среца с писателя Евстати Бурнаски и критика Венко Христов съвместно с местното военно поделение.
- 22.V. - Среца с писателя Димитър Добрев съвместно с дружеството на жените с приветствие от Трета Велева. Децата драматизират детски произведение на Димитър Добрев.
- 24.V. - Честване 70 години на Читалище „Възраждане“

1977 год.

- 20.II. - Среца с писателя Станислав Стратиев
- 21.VI. - Среца с поетесата Лада Талина

1978 год.

- 25.IV. - Честване 50 години в-к „Светлоструй“. Гости на тържеството са Димитър Добрев, Рачо Стоянов- Секретар на ОК на БКП и Мария Нанкова – Председател на Окръжен съвет за култура.

1979 год.

- 27.II. - Среца с писателя Величко Нешков
- 16.IV. - Среца с писателя Димо Божков

1980 год.

- 7.III. - Поетична вечер „На чаша руски чай“
- 18.II. - Среца с поета Дамян Дамянов и съпругата му Надежда Захариева
- 10.IV. - Младежка викторина „България – древна и млада“ между селата от селищна система Църгалево
- 21.IV. - Веселин Пачев открива Десетдневка на детско-юношеската литература. Гостуват А.Касабова и Н.Аютова от ДНП „Печатни произведения“
- 28.IV. - Читателска конференция „Жива светлина от вековете“

1981 год.

- 28.I. - Честване 28 години от смъртта на Петър Димов Киряков,
- 23.II. - Среца с писателя Иван Аржентински
- 21.X. - Сформиране читателски групи към Отечествения фронт за помощ

на старите хора

- 20.X. - Честване 75-годишен юбилей на Читалище „Възраждане“
- 23.X. - Откриване Детски отдел към библиотеката
- 12.XII. - След реконструкция Музейната сбирка е обособена изцяло в литературна сбирка

1982 год.

- 15.II. - Среща с поета Иван Карадачки
- 19.IV-23.IV- Седмица на детската книга
- 20.IV. - Среща с писателите Паулина Станчева, Катя Воденичарова, Христо Рудински, Юта Шлот
- 21.IV. - Среща с писателите Петя Йорданова и Йордан Палежев

1983 год.

- 18.IV-22.IV - Седмица на детската книга
- 18.IV. - Среща с Катя Воденичарова и Вели Чаушев
- 21.IV - Среща на децата с автора на книгата „Малолетния“, В.Пачев
- 27.IV. - Обсъждане книгата на Людмила Живкова „Мислете за мене като за огън“ в присъствието на Светлин Русев
- 4.X. - Среща с Дона Богатинова – участник в Септемврийското въстание
- 1.XI. - Среща с писателя Климент Цачев

1984 год.

- 10.II. - Среща с автора на книгата „Ятачки“ Славчо Първнски
- 22.III. - Ученически фестивал „Радост и смях“
- 20.IV. - Среща с актьора Огнян Каменарски
- 10.IV. - Участие във фолклорния фестивал „Златната гъдулка“
- 12.VII. - Среща с писателя Богдан Тлогински
- 28.VII. - Участие в откриване асамблеята „Знаме на мира“ в гр. Русе
- 3.IX. - Обсъждане книгата „Младост наречена борба“ на Подор Живков
- 16.XI. - Гостуване на Кюстендилския ансамбъл за народни песни и танци

1985 год.

- 23.III. - Пролетен младежки бал с участието на Кичка Бодурова
- 19.IV. - Премиера на ученическия театрален състав с ръководител Пламен Бананов с постановката „Как писар Пърчко не се ожени за царския Кита с китка накучена“
- 21.IV. - Първото издание на литературния конкурс „Светлоструй“ за млади автори от провинцията

- 9.V.- Общински преглед на маршовата песен
- 2.VI.- Туристически събор в местността „Мали Лом“-фолклорен фестивал на самодейните състави
- 15.XII.-Пленум на Общински съвет за култура – Църклево на тема „Научно-техническата революция в развитието на културата“

1986 год.

- 5.I.- Общински преглед на народното творчество
- 11.IV.-Конкурс-викторина между родители на деца от ЦДТ в селищна система Църклево на тема „ Децата – наша грижа , обич, надежда“
- 8.V.- Общински преглед на маршовата песен
- 3.VI.- Портретна вечер на Митка Лазарова – орденоносец
- 7,8,9.VIII.- Участие в Националния събор „ Копривщица 86“
- 20.X.- Среща с писателя Атанас Мандаджиев

1987 год.

- 7.VI.-Участие във фолклорния фестивал „Златната гъдулка“
- 7.VII.-Туристически събор в местността „Мали лом“

1988 год.

- 18.III.- Вечер на войнишката майка
- 12.VI.- Участие във фолклорния фестивал „Златната гъдулка“- спечелена е голямата награда „Златната гъдулка“
- 11.XII.- Участие на мъжката коледарска група на коледната естрада в гр.Русе

1989 год.

- 19.V.- Среща с писателя Кирил Божинов
- 3.XI.- Откриване новия Детски отдел на библиотеката на II етаж
Гост Богдана Петрова – Председател на Окръжен съвет за култура
- 21.IV.- Второ издание на Литературния конкурс „Светлоструй“

1990 год.

- 21.IV.- Концерт на Мая Нешкова

1991 год.

- 22.VI.- гостуване на ДП – Пърговище с пиесата „Свежърва“
- 10.VIII.- Участие в VII Национален събор „Копривщица 90“
- 26.IV.- Среща с писателката Мария Маринова /библиотекарка/

1992 год.

- I – II – Поредица от сборки на актива на жените в с. Църклево за запознаване с живота на феномена Ванга
7.VI. – Участие в регионален събор „Златната гъдулка“ – първо място

1993 год.

- 20.IV. – Трето издание на литературния конкурс „Светлоструй“
5.V. – Среца с Мария Маринова – автор на книгата „Ха, познай“
6.VI. – Участие в регионален събор „Златната гъдулка“ – голямата награда „Златната гъдулка“ и парична награда
16.IX. – Сто години от рождението на Елисавета Багряна – поетична вечер

1994 год.

- 21.V. – Празник на буквите – Литературна разходка „С Типи в страната на буквите“ от детски произведения.
12.VI. – Участие в регионален фолклорен фестивал „Златната гъдулка“ – първа награда за мъжката група „Коледари“

1995 год.

- 29.III. – „Най-приказния приказник“ – вечер, посветена на 190 год. от рождението на Ханс Кристиан Андерсен с участието на актьора Огнян Каменарски
20.IV. – Четвърти литературен празник „Светлоструй“ и връчване на литературната награда „Светлоструй“

1996 год.

- 15.III. – 75 год. от рождението на Добри Жотев
12.IV. – 110 години от рождението на Рад Босилек – тематични вечери
1.XI. – Честване 90 години читалище „Възраждане“

1997 год.

- 23.V. – В читалището се проведе шахматен турнир
25.XI. – 95 год. от рождението на Ангел Каралийчев – кукулена драматизация за всички деца изпълнена от учителките от ЦДТ „Слънчо“

1998 год.

- 22.II. – Поетична вечер по стихосбирката на Веселин Пачев „Болка“
V – VI – Богати детски празници с участието на артисти от ДКП-гр. Русе

- 21.XI. - Ден на християнското семейство- празнична вечер
 15.II. - БНП снима филма „Варден квас“

1999 год.

- 16.IV. - Пети литературен празник „Светлоструй и връчване на награда „Сметлоструй“
 20.V. - Среща на децата от с.Църкклево с поетесата от с.Църкклево Мара Девия
 16.XII. - Детско коледно шоу
 17.XII. - Коледен благотворителен концерт

2000 год.

- 11.IV - Издадена от Детски отдел на библиотеката първата детска стихосбирка „Китка светлоструйна“ под редакцията на Мара Девия и се представя на всички ученици

2001 год.

- 18.IV. - Шести литературен празник „Светлоструй“ и връчване на наградата „Светлоструй“
 21.IV. - Проведен детски фестивал за изворен фолклор „Родна сила“
 31.V. - Година на европейските езици – Детско утро „И ний сме деца на Европа“
 20.XI. - Честване 95 години читалище „Възраждане“ – вечер на дарителя

2002 год

- III. - Читалище „Възраждане“ става партньор на проект „Гражданско развитие и участие чрез мрежата на читалищата“ към Министерството на културата4Програма „Матра“ на Правителството на Холандия и Американската агенция за международно развитие
 26.IV. - Среща с поетесата Надежда Радева –редактор на детската стихосбирка „Звездичка“
 16.XI. - Новосформирания клуб „Екология“ с инициатори Маргарита Даскалова и Марин Радев организира съвместно с читалището екскурзия до Ивановските скални църкви, стария град Червен и пещерата „Орлова чука „ край с.Пепелина

2003 год.

- I. - Читалище „Възраждане“ спечелва два проекта – първи „Консултански

център по селско стопанство" и втори по схемата за безвъзмездно финансиране на спешни ремонтни дейности.

- 25.II. – Читалищните служители участваха в кръгла маса, посветена на 125 год. от Освобождението на България от турско робство
- 6-III. – Учредяване Дамски клуб „Женско междуучастие“ - периодично през два месеца се провеждат срещи с ръководството на община Иваново, представители на полицията и детска психологическа стая, Демократичния съюз на жените- гр.Русе и Мария Мицова, фирми за козметика, домашен бит, „Цептер“ и др..
- 17-IV. – Среща с поетесата Надежда Радева – редактор на детската стихосбирка „Светулка“
- 26-IV. – Седми Литературен празник „Светлоструй“ и връчване награда „Светлоструй“
- 2-24.VI- „Еньовден“ – „България-Да! Това е моята природа“ - екологична екскурзия до м. "Русенски Лом" – почистване местността, грижа за дърветата и бране на билки.

2004 год.

- 11.V. – Общоселско честване 100 години от рождението на Димитър Добрев
- 20.IX. – Дни на японската култура – участие на талантиливи деца от с.Щръклево в организираната от Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – гр.Русе изложба на рисунки по японски приказки
- 21.XI. – Училище и читалище организираха посещение в православния храм на деца и родители, където отец Георги изнесе беседа за ценностните традиции на християнското семейство

2005 год.

- 10.IV- Читалището е включено в проект „В Европа без граници“ на Фондация за развитие „Читалища“. Под ръководството на Изп.директор г-жа Емилия Лисичкова се проведе дискусия с 25 млади хора до 25 години, която беше филмирана и излъчена по БНТ.
- 15.V.- Отбелязване 20 години от смъртта на Димитър Добрев
- V- VIII- Творческо лято 2005 – Самодейните състави участваха във фестивали в гр.Пловдив, гр.Силистра, гр.Априлци, гр.Варна, Регионален фолклорен фестивал „Златната гъдулка“, Фолклорен събор „Копривщица 2005“

2006 год.

- 10.IV. – Читалище „Възраждане“ спечели и реализира проект „Равни възможности на Обединени Холандски фондации за централна и източна Европа – Фондация „Лале“, адресиран към хора в неравностойно положение